

Grenspark Kalmthoutse Heide

Waar grenzen vervagen en weidse stilte heerst

In vogelvlucht

- Grenspark Kalmthoutse Heide gisteren (eergisteren en de dag daarvoor)
- Grenspark Kalmthoutse Heide vandaag
- Grenspark Kalmthoutse Heide morgen

Grenspark Kalmthoutse Heide

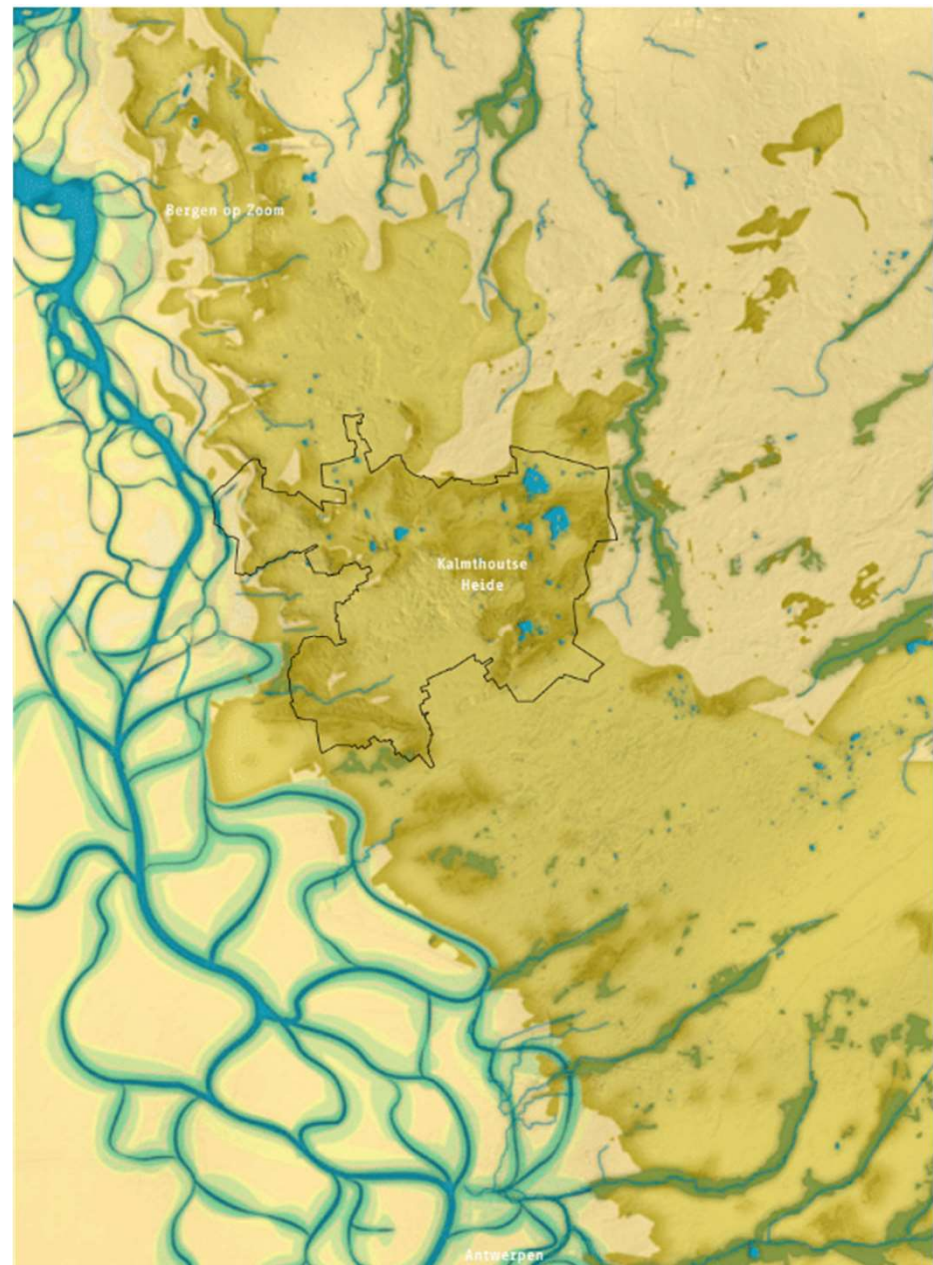
G I S T E R E N ,
E E R G I S T E R E N E N
D E D A G D A A R V O O R

Ijstijd

(11.000 v. Chr.)

- Vorming macroreliëf
- Vlechtende Scheldevallei
- Brabantse Wal/Kempense Microcuesta
- Geopark Scheldedelta

Steentijd

(10.000 - 3.300 v. Chr.)

- Dominantie van loofbomen
- Elzenbroekbossen in lager gelegen delen
- Eik, beuk en haagbeuk
- Toenemend natte venen
- Weinig impact op landschap van jagers verzamelaars

Bronstijd

(3.850 v. Chr - 400 na Chr.)

- Komst van landbouw
- Opener landschap
- Kaalkap voor akkerbouw
- Ontstaan duinen
- Zwervende hoven

Middeleeuwen

(400 na Chr. - 1250 na Chr.)

- Bevolkingsgroei
- Veengebied moeilijk toegankelijk
- Stadsvorming (Antwerpen)
- Parochies

Middeleeuwen tot Ancien Régime

(1250 na Chr. - 1800)

- Robuuste blokken veen
- Invloed van landbouw op Kalmthoutse Heide
  - Plaggenlandbouw
  - Ontginning turf
- Turfvaarten

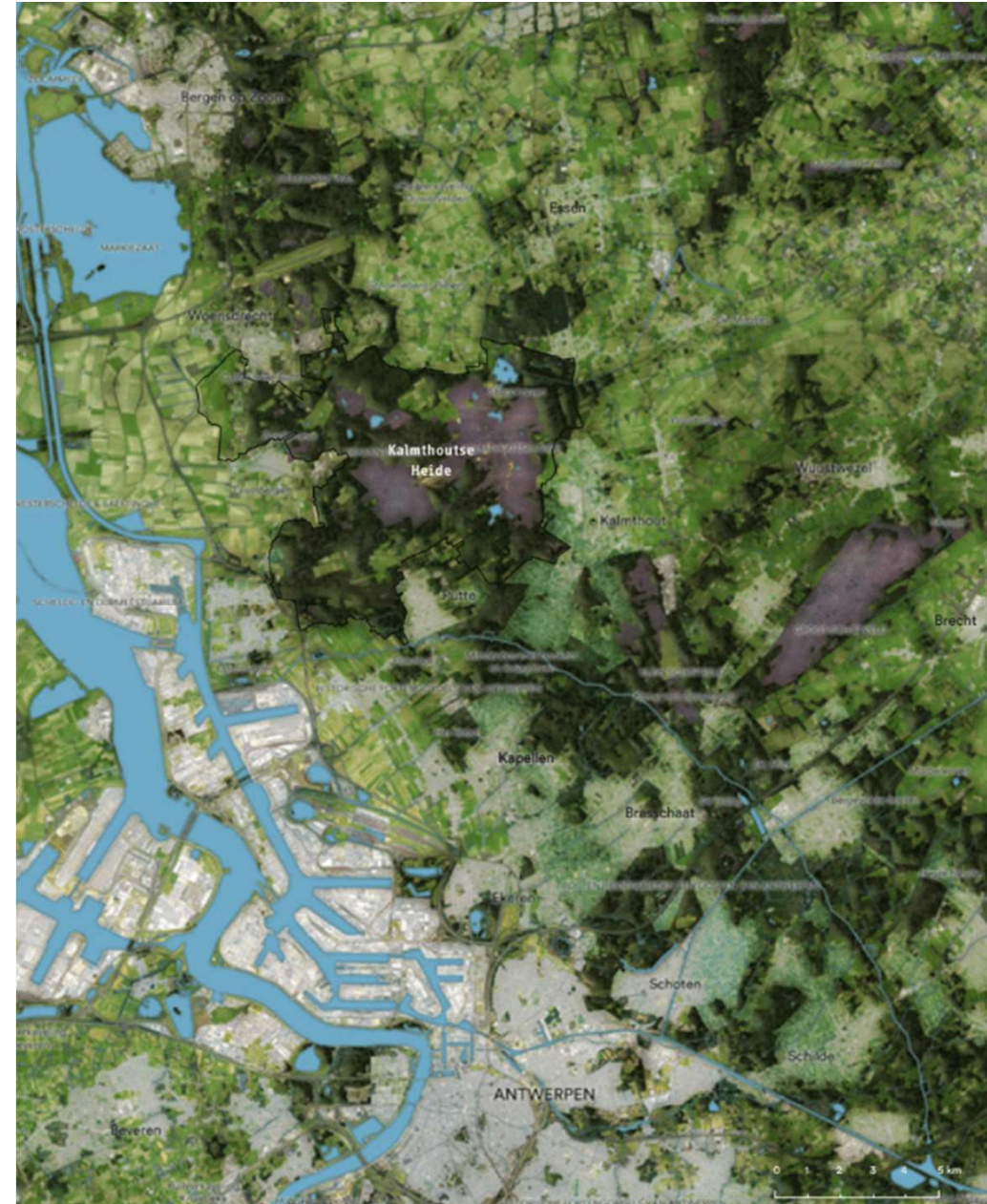

Moderne tijd

(1800 - nu)

- Verstedelijking en bevolkingsgroei
- Landschapsschilders
- Militaire ingrepen
- Landgoederen
- Versnippering natuur
- Afgravingen zand voor infrastructuur
- Kunstmest en grootschaliger landbouw
- Erkenning en bescherming van natuur
  - Eerst als erfgoedlandschap
  - Vervolgens natuurwetgeving (Natura 2000)

Grenspark Kalmthoutse Heide

V A N D A A G

Gemeente **Woensdrecht**

Gemeente **STABROEK**

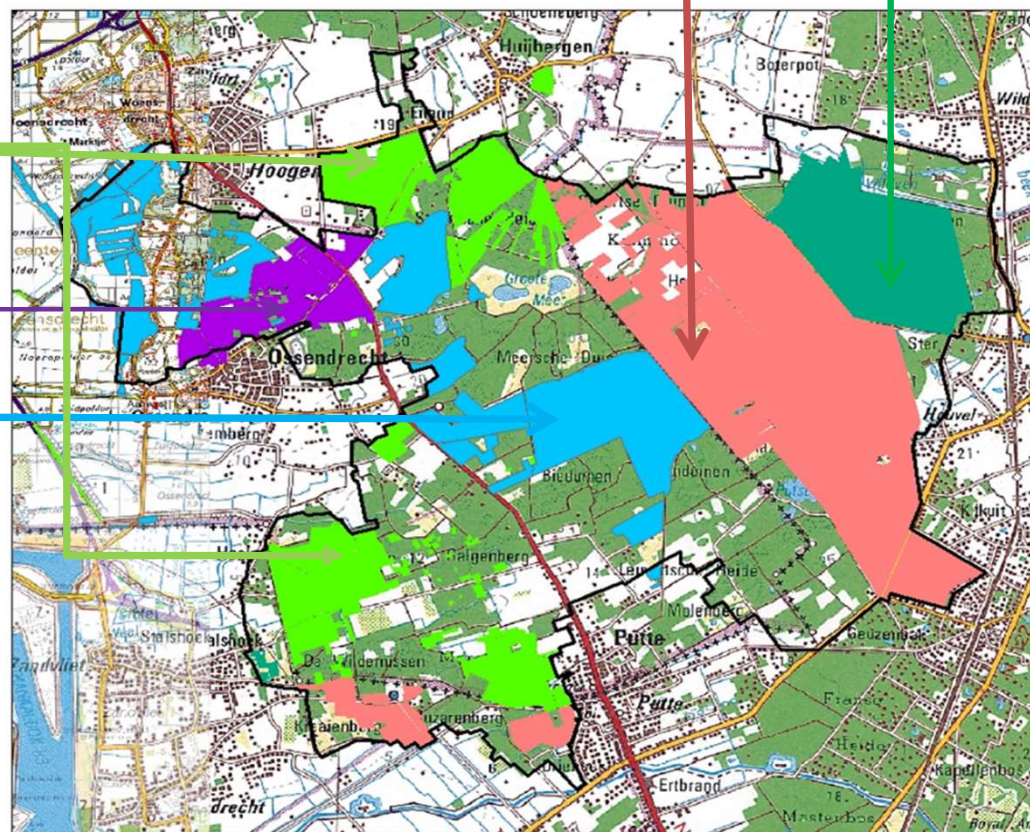
Terreinbeheerders

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Vlaanderen
is natuur

particulieren

Ervaar de weidsheid
van Grenspark
Kalmthoutse Heide
vanop de brand- en
uitkijktoren

Stap de stilte in met
lange afstands-
wandeling 'Ree'

MTB op de flow van
de natuur

Op een drafje door
het Grenspark

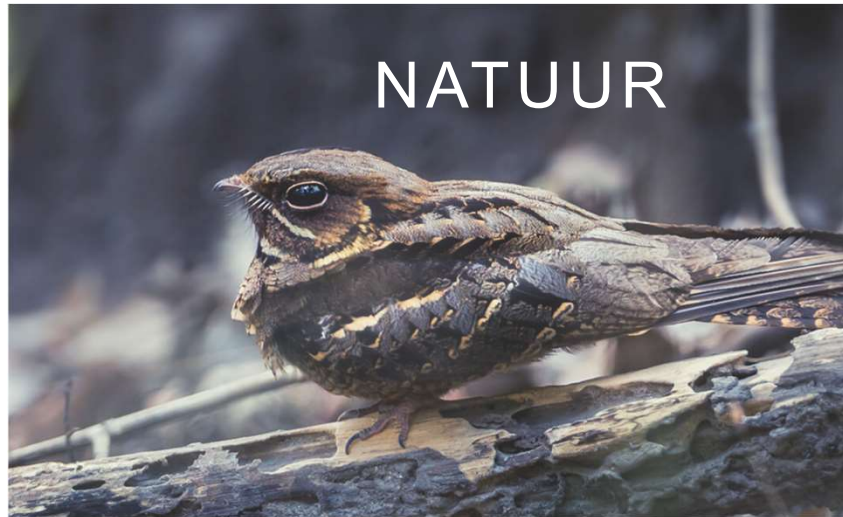

Grenspark Kalmthoutse Heide

M O R G E N

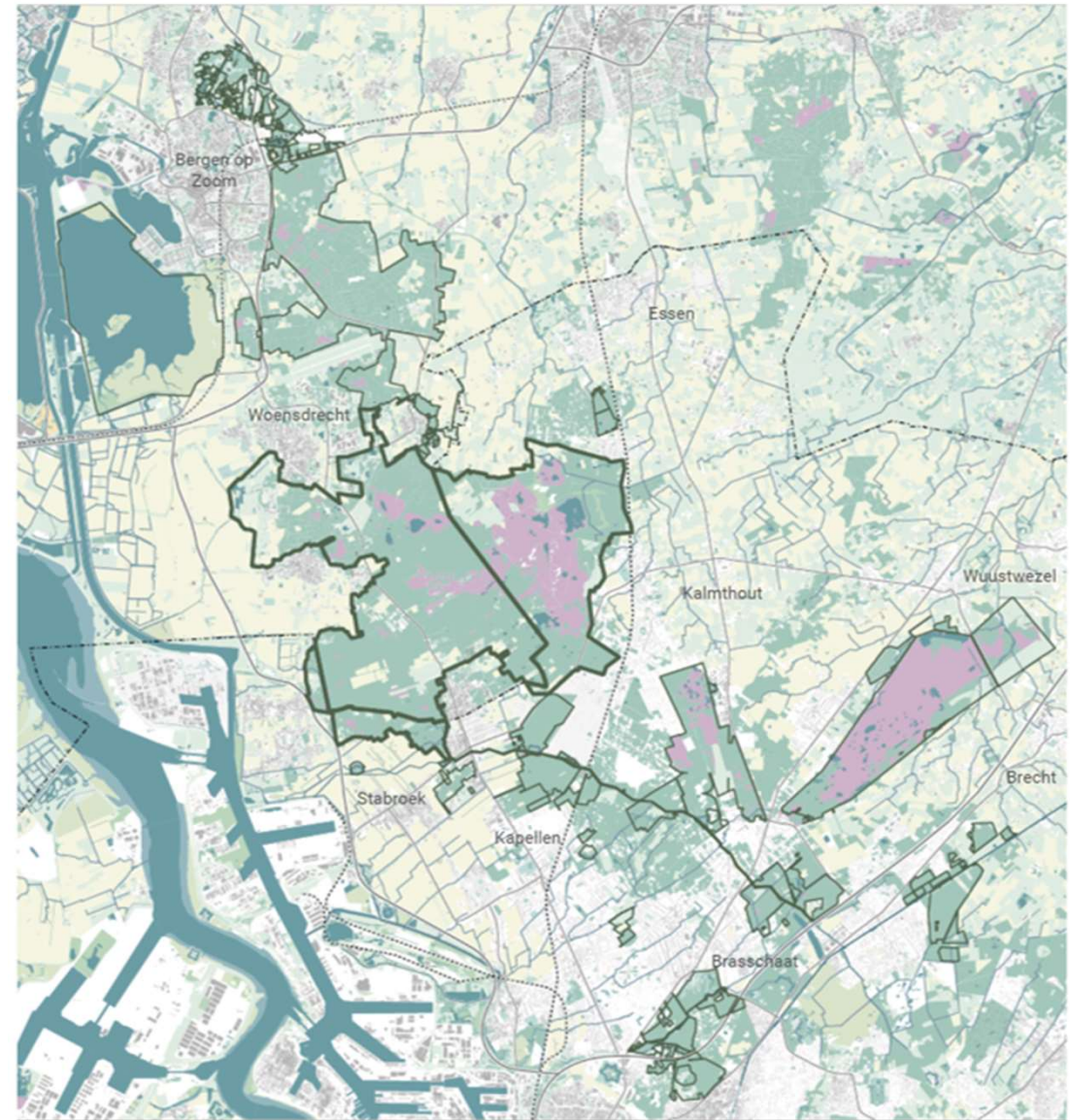
4 PIJLERS

Streefbeeld 2048

- Actuele natuurkern Grenspark 6.147ha (VL/NL)
- Groeiscenario NL tot 7.925ha
- Groeiscenario VL tot 6.147 ha
- Groeiscenario 14.072ha natuurkern bestaande uit Natura 2000, vogel- en habitatrichtlijngebied en groene bestemmingen
- Geen nood aan uitbreiding in landbouwgebieden- en of andere gebieden

<u>Beheertype 3 & 4</u>	<u>Criteria decreet</u>
actueel: 47,8%	2034: 50%
2048: >75%	2048: 75%

Kaart met aanduiding van de afbakening van het Nationaal Park

— volledige perimeter van het Nationaal Park

— Grenspark Kalmthoutse Heide

3 PIJLERS

Waar grenzen vervagen en weidse stilte heerst

Natuur, stilte

Erfgoed, geschiedenis

Recreatie, gezondheid

GENIETEN VAN NATUUR EN STILTE

- Een van de grootste aaneengesloten heidegebieden in Vlaanderen en Nederland
- Grenzeloze en diverse landschappen bestaande uit heide, vennen, duinen, bossen, weilanden en polders
- Rustgebied voor tal van bijzondere soorten
- 3-sterren stiltegebied op een boogscheut van de stad
- Overnachten bij Gastheren

Foto: Els De Backer

ONTDEKKEN VAN SPOREN IN HET LANDSCHAP

- Landschap van oorlog en strijd: loopgraven, dodendraad, bunkers
- Cultuurhistorische landschappen met kastelen en landgoederen
- Veranderd klimaat van poolwoestijn tot stuifduinen en hoogteverschillen
- Invloed van de mens op het landschap door begrazing, turfwinning, landbouw,...
- Ambachten
- Streekgebonden producten
- Landschap van inspiratie voor kunstenaars

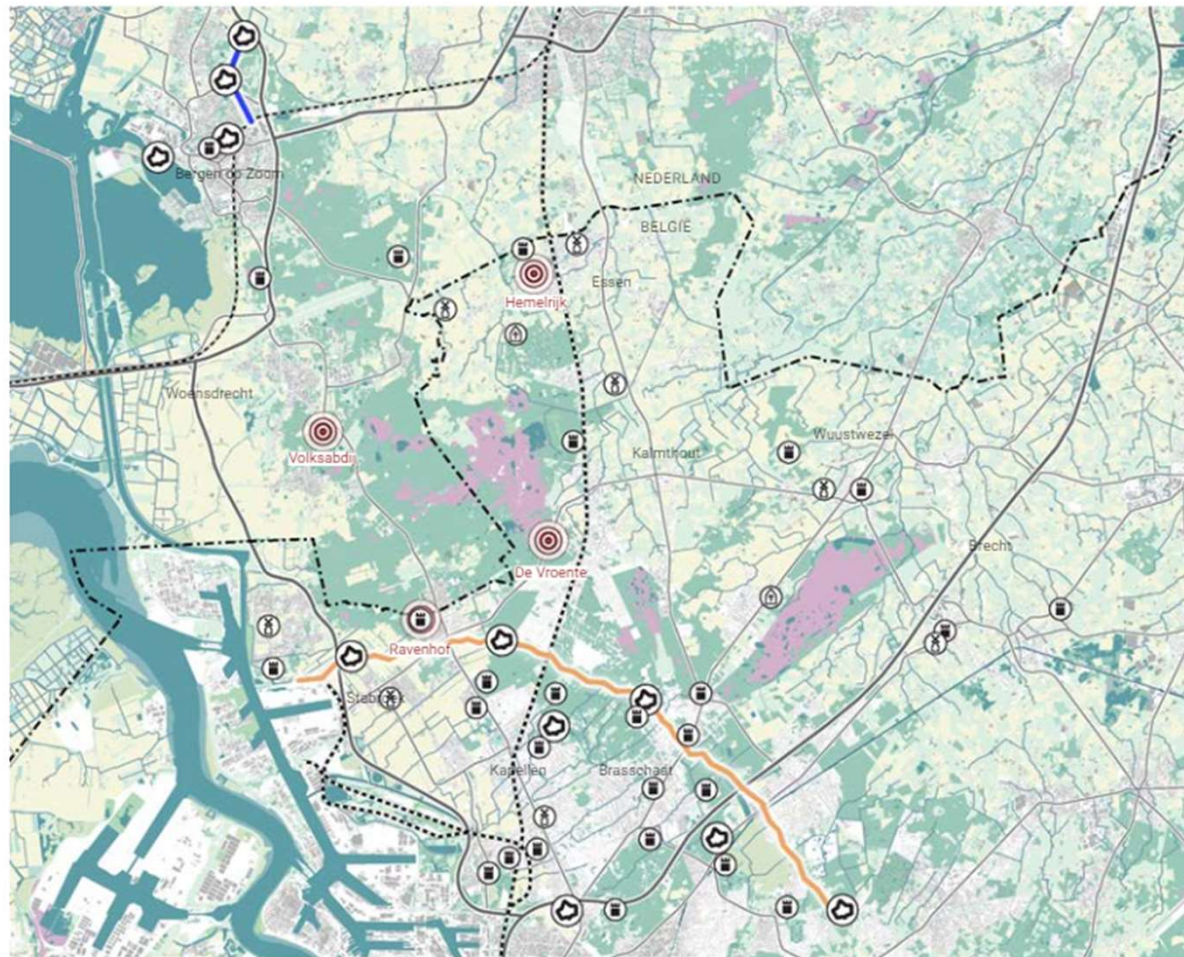
VERVAGEN VAN GRENZEN

- Gevarieerde grensoverschrijdende wandelpaden, ruiterroutes, fietslussen
- Mentale welzijn door meditatie, heideyoga
- Grenzeloos genieten zonder drempels (iedereen welkom)
- Vlotte verbinding met de trein en fietssnelweg Antwerpen-Roosendaal

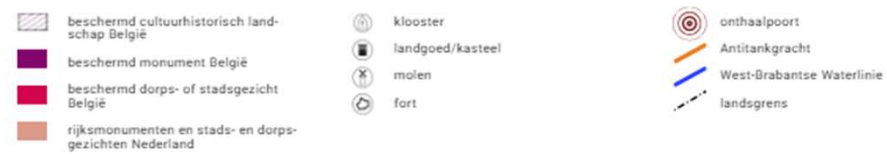

Foto: Katrien Maervoet

Figuur 58 Kaart met erfgoed in en rond het Nationaal Park

5 deelgebieden

KALMTHOUTSE HEIDE

Land van heide, duinen en vennen

DE ZOOM

Land van uitzichten en contrasten

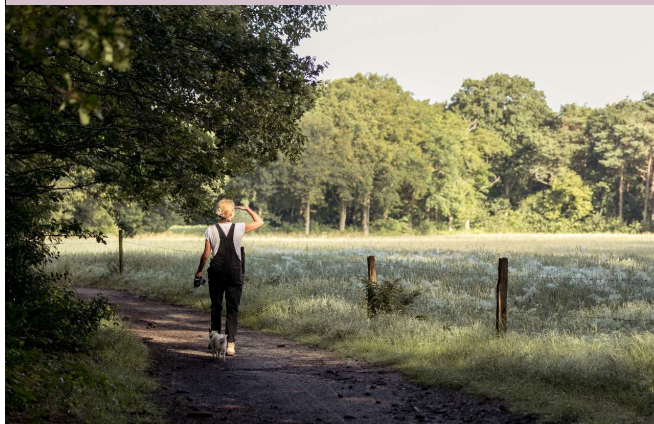
MARKIEZAAT

Waterrijk land

SCHIETVELDEN EN MARUM

Land van verborgen parels

ANTITANKGRACHT

Land van natuur en erfgoed

KALMTHOUTSE HEIDE

Land van heide, duinen en vennen

- kern Grenspark bestaande uit heide, vennen en duinen
- groot aaneengesloten natuurgebied
- weidse uitzichten
- rustgevende stilte
- bestaande Grenspark dat sinds 2001 wordt beheerd via grensoverschrijdend samenwerkingsverband

DE ZOOM

Land van uitzichten en contrasten

- oude turfvaart
- steilrand Brabantse Wal
- zure naaldbossen botsen op vruchtbare polders: landschap van uitzichten en contrasten
- hoge gronden met eilanden van heide- en duinhabitats
- waardevol erfgoed met West-Brabantse waterlinie

MARKIEZAAT

Waterrijk land

- ten westen van de steilrand richting Schelde
- Markiezaatsmeer met zoet kwelwater afkomstig uit Brabantse Wal en Kalmthoutse Heide
- getijdengeulen, kreken, slikken en schorren bepalen het landschap
- groot zoetwater-wetland: paradijs voor watervogels

SCHIETVELDEN EN MARUM

Land van verborgen parels

- militaire domeinen Klein en Groot Schietveld
- één van de grootste aaneengesloten en best bewaarde natte heidegebieden in Vlaanderen
- bosrand die overgaat in omliggend landbouwgebied
- waardevolle natuurkern wordt verbonden door Antitankgracht

ANTITANKGRACHT

Land van natuur en erfgoed

- kleinere natuurgebieden, verbonden met de Antitankgracht
- ecologische corridor en waardevol erfgoed
- bossen en Laarse Beek verbinden Peerdsbos en aanliggende natuurgebieden

